

nationale ombudsman

Rapport

HHNK verwijt onterecht 'niet gebruik bijstandsuitkering' bij beoordeling kwijschelding

Het oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht over het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier in Heerhugowaard gegrond.

De klacht

Mevrouw Spicht¹ klaagt erover dat het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier de aanslag waterschapsbelasting 2024 niet volledig kwijtscheldt.

De situatie van mevrouw Spicht

Mevrouw Spicht werkte in 2024 op oproepbasis. Zij heeft in mei, juli en oktober bij elkaar ongeveer vijf weken gewerkt met een salaris net boven de bijstandsnorm. Voor de rest leefde zij van huur-, zorg- en energie-toeslag, een belastingteruggaaf en van de verkoop van sieraden die ze van haar moeder had geërfd. Gemiddeld leefde mevrouw Spicht in 2024 onder de bijstandsnorm. Zij wilde geen (aanvullende) bijstandsuitkering aanvragen. Zij had daarmee namelijk slechte ervaringen in het verleden. Zij wil liever vrij en in armoede leven, dan afhankelijk zijn van een uitkering. Zij schrijft hierover:

"In armoede leven is erg, maar zo leer je om zuinig met geld om te gaan ... Ik koop nu alleen iets als ik het echt nodig heb. En weet u op een gegeven moment raak je eraan gewend om in armoede te leven, het is niet altijd fijn maar het kan je overkomen als je zoals ik, niet snel een baan kunt vinden. Het hebben van een baan is voor mij van groot belang omdat ik liever werk, dan een uitkering ga aanvragen en zo mijn vrijheid kwijt raak en onder toezicht kom te leven van de sociale dienst. En ik blijf mijn best doen om een leuke vaste baan te vinden en ik weet zeker dat het mij gaat lukken want ik geef niet op. Maar een uitkering aanvragen nooit meer, liever in armoede leven, dan een uitkering gaan aanvragen."

De beslissing van het HHNK

Het HHNK verleent mevrouw Spicht op 29 juli 2024 deels kwijtschelding. Zij hoeft € 91,01 niet te betalen. Het resterende deel van de aanslag: € 138,05 moet zij wel betalen, omdat zij dat volgens het HHNK kan betalen.² Mevrouw Spicht vindt dit niet juist. Het HHNK heeft namelijk haar betalingscapaciteit berekend alsof zij het hele jaar heeft gewerkt. Mevrouw Spicht vraagt het HHNK om hier opnieuw naar te kijken. Op 18 november 2024 schrijft het HHNK dat het bij de eerste beslissing blijft, maar nu om een andere reden. Het HHNK vindt dat mevrouw Spicht eigenlijk niet kon rondkomen met wat ze heeft verdiend. Zij heeft volgens het HHNK 14 weken gewerkt en heeft voor de rest van het jaar geen aanvullende bijstandsuitkering willen aanvragen. Het HHNK komt op basis van het verdiende salaris uit op een gemiddeld inkomen van € 413,53 per maand in 2024. Dat is volgens het HHNK te laag om van te kunnen rondkomen. Het schrijft: *"De door u te betalen woonlasten ... zijn € 207,44. U houdt dan nog iets meer dan € 200 over om de rest van de maand te leven. Het is dan ook niet reëel om aan te nemen dat u van uw inkomsten in al uw kosten van levensonderhoud kunt voorzien. Wij zijn daarom van mening dat uw inkomen niet in verhouding staat tot uw uitgaven."* Daarom voldoet mevrouw Spicht volgens het HHNK niet aan de uitgangspunten om voor volledige kwijtschelding in aanmerking te komen. Mevrouw Spicht betaalt het resterende deel van de aanslag en vraagt de Nationale ombudsman om hulp.

Het onderzoek van de ombudsman

Een medewerker van de ombudsman vraagt het HHNK om uitleg te geven over de wanverhouding tussen inkomen en uitgaven met het oog op de bankafschriften die mevrouw Spicht eerder aan het HHNK had gestuurd. Het HHNK antwoordt:

¹ Niet de echte naam.

² Het HHNK heeft de betalingscapaciteit berekend op basis van het salaris van mevrouw Spicht. Hieruit volgt een betalingscapaciteit van €28,05 per maand, dus € 345,12 per jaar. Daarvan is 80% opeisbaar: € 276,10. Omdat ook de gemeente een belastingaanslag heeft opgelegd, eist het HHNK de helft van het opeisbare bedrag op: € 138,05.

"In de eerste instantie is de kwijscheldingsaanvraag gedeeltelijk afgewezen/toegewezen omdat wij bij de berekening van de betalingscapaciteit uit waren gegaan van een nettosalaris van € 1.244 per maand. Tijdens de beroepsfase is gebleken dat mevrouw Spicht 14 weken heeft gewerkt en waren de gemiddelde inkomsten (op basis van de opgestuurde loonstroken) gemiddeld € 413,53 per maand. Dit is te weinig om kwijschelding te kunnen verlenen. Uit het meegestuurde bankafschrift blijkt dat er in de periode van 01 januari 2024 tot en met 21 oktober 2024 € 10.126,80 is bijgeschreven (incl. de € 1.000 van de verkoop sieraden en de energietoeslag) en € 8.929,68 is afgeschreven. Als we het bedrag van € 10.126,80 delen door 10, dan komen we uit op een gemiddeld inkomen van € 1.012,68 per maand. Ook dat is te weinig om kwijschelding te kunnen verlenen." [e-mail HHNK, 19 februari 2025]

Desgevraagd legt het HHNK in een telefoongesprek verder uit wat het bedoelt. Het bevestigt dat de bankafschriften van mevrouw Spicht goed inzicht geven in haar levensonderhoud. En dat hieruit blijkt dat haar inkomen en uitgaven in evenwicht waren. Het HHNK erkent dat de motivering van haar tweede beslissing ook niet klopt. Wel vindt het HHNK de beslissing nog steeds juist om geen volledige kwijschelding te verlenen. Mevrouw Spicht kon namelijk (aanvullende) bijstand aanvragen en heeft dat niet gedaan. Daarom vindt het HHNK dat het aan mevrouw Spicht kan worden toegerekend dat zij de waterschapsbelasting niet kan betalen. Dan is eigenlijk geen kwijschelding mogelijk, aldus het HHNK. Omdat het al gedeeltelijke kwijschelding had verleend en dit gunstiger is voor mevrouw Spicht, blijft het HHNK hierbij.

De motivering van het HHNK over de toerekenbaarheid roept vragen op. Daarom vraagt de ombudsman het HHNK om nadere uitleg. Daarbij vraagt hij aandacht voor het invorderingsbeleid van het Rijk als het gaat om toerekenbaarheid en het kwijschelden van belastingen.³

De aanvullende reactie van het HHNK

Voor de grondslag van haar beslissing verwijst het HHNK naar haar "Toelichting kwijschelding waterschapsbelasting 2025". Daar staat onder meer: "u krijgt geen kwijschelding als het feit dat u niet kunt betalen aan uzelf te wijten is".⁴ Het HHNK vond dat dit speelde als inkomen en uitgaven niet in evenwicht waren door bewust geen gebruik te maken van een voorliggende voorziening, zoals een bijstandsuitkering. Met andere woorden, het HHNK nam verwijtbaar handelen aan als iemand met een inkomen onder bijstandsniveau niet kan rondkomen en bewust geen gebruik maakt van aanvullende bijstand waarop die recht zou hebben. Inmiddels heeft het HHNK deze werkwijze aangepast: het HHNK vraagt in een soortgelijke situatie eerst of iemand aanvullende bijstand heeft aangevraagd. Mocht dat niet zo zijn, dan vraagt het HHNK om met bankafschriften van drie opeenvolgende maanden inzichtelijk te maken hoe iemand in zijn levensonderhoud voorziet. Als geen bijzondere bijschrijvingen spelen "mag worden aangenomen dat de aanvrager in de eigen kosten van levensonderhoud kan voorzien." HHNK gaat dan over tot toewijzen van het kwijscheldingsverzoek tenzij er een andere afwijzingsgrond speelt, aldus het HHNK

Het HHNK laat weten dat ook de derde reden (= de toerekenbare verwijtbaarheid) niet klopt. Het had in de eerdere toetsing ten onrechte alleen gekeken naar het salaris van mevrouw Spicht. Echter, de bankafschriften tonen aan dat mevrouw Spicht in haar onderhoud heeft kunnen voorzien met haar salaris, haar energietoeslag en de verkoop van haar sieraden. Mevrouw Spicht heeft daarmee aannemelijk gemaakt dat zij onder de bijstandsnorm heeft kunnen rondkomen. Het HHNK vindt de klacht van mevrouw Spicht gegrond. Het verleent alsnog volledige kwijschelding en biedt mevrouw Spicht excuses aan.

³ Zie achtergrond: beleid onder 1 en 2.

⁴ Zie achtergrond: beleid onder 4.

Het oordeel van de Nationale ombudsman

Hier speelt de betrouwbaarheid

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid binnen het wettelijk kader en eerlijk en oprecht handelt, doet wat zij zegt en gevolg geeft aan rechterlijke uitspraken. Dat betekent ook dat een inwoner erop mag vertrouwen dat een kwijtscheldingsbeslissing van (lokale) belastingen klopt met de wet en het (lokale) invorderingsbeleid.

De beslissing om geen volledige kwijtschelding te verlenen, is, zoals het HHNK ook erkent, herhaald onjuist
Eerst vond het HHNK dat mevrouw Spicht de belasting voor een deel kon betalen. Hierna vond het HHNK dat mevrouw Spicht onmogelijk kon rondkomen met wat zij had. Echter, haar bankafschriften, die het HHNK kende, lieten het tegenovergestelde zien. Ondanks dat was geen kwijtschelding mogelijk. Het HHNK maakte namelijk mevrouw Spicht het verwijt dat zij geen belasting kon betalen, omdat zij geen (aanvullende) bijstand had aangevraagd waar zij mogelijk recht op had. Die beslissing en de verschillende motiveringen daarvan zijn onjuist. Dat betekent dat het HHNK niet juist heeft gehandeld en is de beslissing niet behoorlijk.

De ombudsman vindt het van belang nog het volgende op te merken. Bij het invorderen van belastingen heeft lang het misverstand bestaan dat het niet aanvragen van (aanvullende) bijstand volgens het invorderingsbeleid verwijt opleverde, omdat daarmee aan de belastingplichtige werd toegerekend dat hij daardoor de belasting niet kon betalen. Wat op dit punt wel bedoeld was, is dat geen kwijtschelding van belasting kon volgen als de gemeentelijke sociale dienst deze 'vergoedt'.⁵ Om het misverstand op te lossen heeft het Rijk het beleid in 2015 technisch aangepast. Ook in de leidraad invordering van het HHNK is dezelfde aanpassing terug te vinden.⁶ Met de aanpassing is ook tekstueel duidelijk dat het niet aanvragen van gemeentelijke bijstand geen verwijtbaarheid oplevert in de zin dat het niet kunnen betalen van belastingen om die reden aan de belastingplichtige wordt toegerekend. Daarnaast kent de wet in het 'niet aanvragen van een gemeentelijke bijstandsuitkering' geen expliciete grond om kwijtschelding van belasting af te wijzen.

Het is goed dat het HHNK individueel en structureel stappen heeft gezet voor herstel

Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman stelt het HHNK alsnog vast dat er toch geen sprake was van verwijtbaar handelen. Mevrouw Spicht heeft namelijk met haar bankafschriften inzichtelijk gemaakt dat zij met het weinige dat zij had aannemelijk heeft kunnen rondkomen. Het HHNK biedt mevrouw Spicht excuses aan en verleent alsnog volledige kwijtschelding. Daarmee komt het HHNK terecht alsnog aan de klacht tegemoet. Ook liet het HHNK weten in de toekomst bij een kwijtscheldingsverzoek van iemand met inkomen onder de bijstandsnorm eerst te willen vragen of (aanvullende) bijstand is aangevraagd. Als dat niet zo is, wil het HHNK vragen om inzichtelijk te maken waar iemand van leeft en alle kosten van betaalt. De ombudsman merkt op dat zo'n nieuwe werkwijze van het HHNK in de lijn ligt met de wijze waarop het Rijk wil omgaan met de vraag waarom iemand belasting (of terugvordering van toeslag) niet kan betalen en of dat aan iemand persoonlijk kan worden toegerekend.⁷ Dat is een mooie ontwikkeling. De ombudsman gaat er dan ook van uit dat dit voornemen ook daadwerkelijk wordt neergelegd in het beleid.

⁵ Dit speelt in de situatie dat iemand gering inkomen heeft en aanvullende bijstand ontvangt. Het gaat dan om de inkomstenbelasting die de bijstandsontvanger moet betalen over dat inkomen. Volgens artikel 31 lid 3 sub a Participatiewet is deze belasting geen 'middel' dat de bijstandsontvanger 'heeft'. De gemeente moet deze belasting in aftrek brengen op de middelen die de bijstandsontvanger wel heeft, zodat de gemeente het verschil als aanvullende bijstand kan uitkeren tussen enerzijds de middelen die de bijstandsontvanger heeft en anderzijds de bijstandsnorm (zie achtergrond – regelgeving)

⁶ Zie achtergrond: beleid onder 1 en 3.

⁷ Zie achtergrond: beleid onder 2 en achtergrond: regelgeving.

De conclusie

De Nationale ombudsman vindt de klacht van mevrouw Spicht gegrond. De Nationale ombudsman vindt dat de het HHNK het kwijtscheldingsverzoek van mevrouw Spicht niet goed heeft behandeld. De beslissing van het HHNK en de gegeven motiveringen om geen volledige kwijtschelding te verlenen, kloppen niet met de wet en het invorderingsbeleid.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Achtergrond - beleid

- **Wijziging Leidraad Invordering 2008 van 22 juni 2015**

Besluit nr. *BLKB2015/842M, Stcrt. 2015, nr. 17775*

Artikel I onderdeel J

Artikel 26.1.9 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het achtste gedachtestreepje van de opsomming, onderdeel h, vervalt onder vernummering van onderdeel i tot onderdeel h.
2. Onder vervanging van de punt aan het slot van het twaalfde gedachtestreepje van de opsomming door een puntkomma, wordt een gedachtestreepje toegevoegd, luidende:
– de gemeentelijke sociale dienst de belastingaanslag vergoedt

Toelichting

Artikel I, onderdeel J, bevat een technische aanpassing van artikel 26.1.9 van de leidraad. In het achtste gedachtestreepje, onderdeel h, wordt verwezen naar de praktijk dat gemeenten een belastingaanslag betalen als die het gevolg is van inkomen dat in mindering is gebracht op de verstrekte bijstand. De tekst van onderdeel h zoals die tot deze leidraadwijziging luidde, kan de indruk wekken dat ook voor bijstandsgerechtigden zonder eigen inkomsten geen kwijtschelding wordt verleend als zij geen aanvullende bijstand hebben aangevraagd. Dit zou de reikwijdte van de bepaling te buiten gaan. Om misverstanden te voorkomen wordt de tekst van het achtste gedachtestreepje, onderdeel h, aangescherpt. Dit gebeurt door een nieuwe dertiende gedachtestreepje op te nemen en genoemd onderdeel h te laten vervallen.

2. Kamerbrief van 24 oktober 2024 over de stand van zaken invorderingsstrategieën Belastingdienst en Dienst Toeslagen

Kamerstukken II 2024/25, 31066, nr. 1433

Pagina 2

"Toerekenbaarheidstoets

Bij een afwijzing van een verzoek om kwijtschelding geldt nu een «fictieve» afwijzingsgrond van toerekenbaarheid. Er is sprake van toerekenbaarheid als deze fictie zich voordoet. Een verzoek om kwijtschelding wordt dan afgewezen. Deze fictieve afwijzingsgrond wordt vervangen door een «vermoeden» van toerekenbaarheid. Dit betekent dat een verzoek om kwijtschelding vanwege toerekenbaarheid in de toekomst alleen wordt afgewezen als (en voor zover) de burger een persoonlijk verwijt kan worden gemaakt waardoor de belastingsschuld niet kan worden voldaan. De omstandigheden waarin vermoed wordt dat sprake is van toerekenbaarheid (waarvoor nu nog de fictie geldt) worden bovendien aangepast. Er wordt daarnaast een «verplicht» contactmoment ingevoerd als de Belastingdienst het voornemen heeft om een verzoek om kwijtschelding af te wijzen vanwege het vermoeden van toerekenbaarheid. Hierbij krijgt de burger voorts de mogelijkheid tegenbewijs te leveren als de Belastingdienst overweegt het verzoek af te wijzen. Inwerkingtreding zal gelijktijdig plaatsvinden met de inwerkingtreding van de maatregel Inkaderen beleid «geen verdere invorderingsmaatregelen»."

3. Leidraad invordering waterschapsbelasting HHNK 2023

(geldend vanaf 8 september 2023 tot heden)

26.1.9 Wanneer wordt geen kwijtschelding verleend

Er wordt geen kwijtschelding verleend als:

- de gevraagde gegevens voor de beoordeling van het verzoek niet, niet volledig, onjuist, of niet op het door de ontvanger uitgereikte formulier (zie ook de artikelen 26.1.2 en 26.1.3 van deze leidraad) zijn verstrekt;
- uit de verstrekte gegevens voor de beoordeling van het verzoek een onevenredige verhouding blijkt tussen de omvang van de uitgaven enerzijds en het inkomen anderzijds en de belastingsschuldige de in

dat verband door de ontvanger gevraagde opheldering niet – of naar het oordeel van de ontvanger – in onvoldoende mate verschaft;

- de belastingschuldige heeft nagelaten de vereiste aangifte in te dienen. In dat geval wordt de belastingschuldige meegedeeld dat een nieuw verzoek om kwijtschelding niet eerder kan worden ingediend, dan nadat de inspecteur op grond van de alsnog verstrekte gegevens de belastingaanslag tot het juiste bedrag heeft kunnen vaststellen. Het verzoek dat wordt ingediend nadat de belastingaanslag tot het juiste bedrag is vastgesteld, behandelt de ontvanger als een eerste verzoek;
- een bezwaarschrift tegen de hoogte van de belastingaanslag in behandeling is bij de heffingsambtenaar, dan wel een beroepschrift tegen de hoogte van de belastingaanslag in behandeling is bij de rechtbank of (in hoger beroep) bij het gerechtshof/Hoge Raad. Een eventuele vermindering of vernietiging van de belastingaanslag dient namelijk aan kwijtschelding vooraf te gaan. De belastingschuldige wordt meegedeeld dat een nieuw verzoek om kwijtschelding niet eerder kan worden ingediend dan nadat op het bezwaarschrift of beroepschrift (in hoger beroep) is beslist;
- voor de desbetreffende belastingaanslag zekerheid is gesteld;
- er sprake is van meer dan één belastingschuldige;
- een derde nog voor de belastingschuld aansprakelijk kan worden gesteld;
- het aan de belastingschuldige kan worden toegerekend dat de belastingaanslag niet kan worden voldaan. Daarvan is onder andere sprake als:
 - a. het aan opzet of grove schuld van de belastingschuldige is te wijten dat te weinig belasting is geheven;
 - b. (vervallen);
 - c. een uitbetaald bedrag (bijvoorbeeld een belastingteruggaaf) niet is aangewend ter voldoening van de schuld waarvan kwijtschelding wordt gevraagd, tenzij het een voorlopige teruggaaf betreft voor zover die niet voor beslag vatbaar is;
 - d. vanaf de bekendmaking van de belastingaanslag tot aan de indiening van het verzoek om kwijtschelding op enig moment voldoende middelen aanwezig waren om de aanslag te kunnen voldoen;
 - e. de belastingschuldige wist of redelijkerwijs kon vermoeden dat een belastingaanslag zou worden opgelegd en nalatig is gebleven in verband daarmee middelen te reserveren;
 - f. niet van toepassing;
 - g. niet van toepassing;
 - h. niet van toepassing;
- de belastingschuldige in surseance van betaling of in staat van faillissement verkeert, tenzij een akkoord is gesloten als bedoeld in de artikelen 138 en 252 FW;
- ten aanzien van de belastingschuldige de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is verklaard, tenzij sprake is van een akkoord als bedoeld in artikel 329 FW, dan wel van een belastingaanslag, niet zijnde een belastingaanslag als bedoeld in artikel 8, tweede lid van de regeling, voor zover die materieel verschuldigd is geworden op een tijdstip of over een tijdvak dat is gelegen na de uitspraak waarbij de schuldsaneringsregeling van toepassing is verklaard, en niet kan worden aangemerkt als een boedelschuld;
- niet van toepassing;
- door de ontvanger nadere voorwaarden zijn gesteld en aan die voorwaarden nog niet is voldaan. Zodra aan de gestelde voorwaarden is voldaan, kan alsnog kwijtschelding worden verleend;
- De gemeentelijke sociale dienst de belastingaanslag vergoedt.
Ook wordt geen kwijtschelding verleend voor het bedrag van de te betalen belasting waarop het verzoek betrekking heeft als aannemelijk is dat dit bedrag kan worden voldaan omdat:
 - binnen twee jaren na het verzoek als gevolg van sterk wisselende inkomens een hoger inkomen is te verwachten;
 - binnen een jaar na indiening van het verzoek een verbetering is te verwachten in de financiële omstandigheden.

4. Toelichting kwijtschelding Waterschapsbelasting 2025

3.7 Wanneer wordt geen kwijtschelding verleend?

U krijgt geen kwijtschelding als:

- u het kwijtscheldingsformulier niet of niet volledig heeft ingevuld;
- u de (aanvullende) informatie die is gevraagd, niet heeft verstrekt;
- er bij het hoogheemraadschap een vermoeden is dat er bij u onwil om te betalen in het spel is;
- u onjuiste gegevens heeft verstrekt of gegevens die van toepassing zijn heeft verzwegen;
- het feit dat u niet kunt betalen aan uzelf te wijten is;
- er een verbetering in uw financiële omstandigheden te verwachten is;
- u de aanslag uit uw inkomsten of uit uw vermogen kunt betalen.

Achtergrond - regelgeving

Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990

Artikel 8

1. Geen kwijtschelding wordt verleend:

- a. voor zover het feit dat een belastingaanslag niet kan worden voldaan aan de belastingschuldige is toe te rekenen;
- b. indien de belastingschuldige heeft nagelaten de vereiste aangifte in te dienen;
- c. indien de belastingschuldige in surseance van betaling of in staat van faillissement verkeert, tenzij sprake is van een akkoord als bedoeld in de artikelen 138, en 252 van de Faillissementswet;
- d. indien ten aanzien van de belastingschuldige de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is verklaard, tenzij sprake is van een akkoord als bedoeld in artikel 329 van de Faillissementswet, dan wel van een belastingaanslag voor zover die materieel verschuldigd is geworden op een tijdstip of over een tijdvak dat is gelegen na de uitspraak waarbij de schuldsaneringsregeling van toepassing is verklaard en niet kan worden aangemerkt als boedelschuld;
- e. indien de belastingschuldige een bedrijf of zelfstandig een beroep uitoefent en ook na totstandkoming van een akkoord, bedoeld in artikel 21, geen reële vooruitzichten zouden bestaan voor de voortzetting van het bedrijf of beroep;
- f. voor een voorlopige aanslag die nog niet is gevolgd door de aanslag;
- g. indien niet aan eventueel door de ontvanger gestelde voorwaarden is voldaan;
- h. voor een belastingaanslag motorrijtuigenbelasting of belasting zware motorrijtuigen die is opgelegd binnen een periode van drie jaar nadat kwijtschelding van een of meer andere belastingaanslagen motorrijtuigenbelasting of zware motorrijtuigen is verleend.

2. Geen kwijtschelding wordt verleend voor belastingaanslagen belasting van personenauto's en motorrijwielen, voor belastingaanslagen welke zijn opgelegd wegens verschuldigde rente ingevolge de Ruilverkavelingswet 1954, alsmede voor belastingaanslagen welke zijn opgelegd wegens verschuldigde kosten ingevolge de Wet inrichting landelijk gebied.

Participatiewet

Artikel 31. Middelen

1. Tot de middelen worden alle vermogens- en inkomensbestanddelen gerekend waarover de alleenstaande of het gezin beschikt of redelijkerwijs kan beschikken. Tot de middelen worden mede gerekend de middelen die ten behoeve van het levensonderhoud van de belanghebbende door een niet in de bijstand begrepen persoon worden ontvangen. In elk geval behoort tot de middelen de ten aanzien van de alleenstaande of het gezin toepasselijke heffingskorting, bedoeld in hoofdstuk 8 van de Wet inkomstenbelasting 2001.

2. Niet tot de middelen van de belanghebbende worden gerekend:

...

3. De middelen worden in aanmerking genomen tot het bedrag dat resteert na aftrek van:

- a. de daarover door de belanghebbende verschuldigde loonbelasting of inkomstenbelasting;
- b. de daarover door de belanghebbende verschuldigde premies volksverzekeringen dan wel een inhouding die met een of meer van deze premies overeenkomt alsmede de inkomensafhankelijke bijdrage, bedoeld in artikel 43 van de Zorgverzekeringswet;
- c. ten laste van de belanghebbende komende verplichte bijdragen ingevolge een pensioenregeling en daarmee vergelijkbare regelingen;
- d. andere ten laste van de belanghebbende komende verplichte inhoudingen.